67ste JAARGANG No. 7996 VRIJDAG 20 OCTOBER 1950 VIER PAGINA'S

AMIGOE DI CURAÇAO

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Abonn.-prijs: Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname, Bovenwinden ƒ 2.50. — Buitenland ƒ 3.— per maand (bij vooruitbet.).
Kantoor: Consciëntiesteeg 27—29. Telefoon: Redactie 3858 — Administratie 3550.
Uitgave: N.V. Paulusdrukkerij, Willemstad, Curaçao.
Hoofdredacteur: Ad. Versnev.

De val van de Noord Koreaanse hoofdstad heden officieel bekend gemaakt.

De regering vluchtte naar het Noorden

Tokio. — De Zuidkoreaanse stafchef heeft om 11 uur pl. tijd officieel bekend gemaakt, dat Pjongjang bezet is. Een woordvoerder van het Amerikaanse eerste corps verklaarde, dat naar zijn mening de val van Pjongjang omstreeks 10 uur Vrijdagmorgen pl. tijd zeker was.

De Britse troepen marcheerden Vrijdagmorgen van het Westen uit Pjongjang binnen. Tevoren was een andere Zuidkoreaanse formatie, de 7e divisie, uit het Noordoosten binnengetrokken. (De Amerikaanse eerste cavalerie-divisie en de Zuidelijke eerste divisie drongen Donderdag reeds binnen).

Een colonne van de Zuidelijke eerste divisie is door Pjongjang naar het Noordoosten verder gerukt en bevindt zich ongeveer 11 km. ten Noordoosten van de stad in een gunstige positie om de vluchtende Noordelijken de pas af te snijden, aldus een Amerikaanse woordvoerder.

Rode Regering gevlucht

Een woordvoerder van het Zuidelijk leger verklaarde, dat volgens mededelingen van burgers in Pjongjang de leden van de Noordkoreaanse regering zich naar Hoeitsjon, ongeveer 160 km. ten Noordoosten van Pjongjang, begeven.

De Noordelijke militaire autoriteiten hadden zich naar Soentsjon, 64 km. ten Noorden van Pjongjang, begeven. Naar verluidt, zou de Zuidelijke 6e divisie Songtsjon, 32 km. ten Zuidoosten van Soentsjon, bereikt hebben.

Generaal Almond arriveerde

Aan de Oostkust arriveerde generaal Almond, bevelhebber van het Amerikaanse tiende corps, te Wonsan om het bevel op zich te nemen over alle troepen in Oost-Korea en ten Noorden van Wonsan. In dit gebied is de Zuidelijke Kapitool-divisie naar het Noorden gevorderd tot Samho en Tokoeng, resp. 30 km. ten Noordoosten van Hoengnam en 32 km. ten Noorden van Hamhoeng.

De Zuidkoreaanse regering heeft haar munt in het gehele bezette gebied van Noord-Korea ingevoerd.

Het zeven-mogendheden plan werd door de politieke commissie der V.N. goedgekeurd.

Lake Success. — De politieke commissie van de Verenigde Naties heeft Donderdag met 50 tegen 5 stemmen bij 3 onthoudingen het gehele zevenmogendheden-plan voor een „verenigde actie voor de vrede" goedgekeurd, volgens hetwelk de Algemene Vergadering de bevoegdheid krijgt maatregelen te nemen ingeval van agressie.

De commissie keurde met 50 stemmen tegen 0 stemmen bij 5 onthoudingen de aanbeveling goed, dat de volgende landen deel zullen uitmaken van de commissie, welke de methoden voor het vestigen van een collectieve veiligheid over de gehele wereld moet bestuderen: Australië, België, Burma, Brazilië, Canada, Egypte, Engeland, Frankrijk, Joegoslavië, Mexico, de Philippijnen, Turkije, Venezuela en de Verenigde Staten.

De Sovjet-Unie en haar aanhangers namen niet aan de stemming deel. De politieke commissie benoemde een commissie van 14 landen, welke een wakend ook moet houden op de gevaarlijke gebieden in de wereld en agressie moet trachten te voorkomen. De vijf grote mogendheden zullen deel uitmaken van deze commissie.

Er is niet gespecificeerd wie China zal vertegenwoordigen. Een voorstel van de Sovjet-Unie om in plaats van China te lezen de volksrepubliek China werd met 41 tegen 7 stemmen bij 10 onthoudingen verworpen. Bij de stemming over het gehele plan stemden de Sovjet-Unie en vier aanhangers tegen. Argentinië, India en Syrië onthielden zich van stemming. Het plan moet thans nog door de Algemene Vergadering worden goedgekeurd.

Kort na de aanvaarding van dit gewijzigde „plan-Acheson" werd een Sovjet-voorstel aangenomen, dat de onderhandelingen over de vorming van een internationale politie-macht onder toezicht van de Veiligheidsraad hernieuwd worden. Hieraan werd een clausule van Frankrijk toegevoegd, dat dit geenszins de Algemene Vergadering ervan zou afhouden haar functies op grond van het plan-Acheson uit te oefenen. De Sovjet-Unie verzette zich tegen deze toevoeging en onthield zich van stemming bij haar eigen resolutie.

Parachutisten-actie

Tokio. — Amerikaanse vliegtuigen hebben 40 km. ten Noorden van Pjongjang een regiment Amerikaanse parachutisten neergelaten. De operatie werd van een vliegtuig uit door generaal MacArthur zelf geleid. De generaal is later naar Tokio teruggekeerd.

FRANSE DEBATTEN OVER INDOCHINA

Parijs. — Donderdag heeft premier Pleven in de Nationale Vergadering verklaard bij het debat over Indochina, dat de Vietminh minstens 20.000 man troepen gezonden heeft naar militaire opleidingskampen, even over de Chinese grens. De in China opgeleide Vietminh-rebellen keerden met de daar ontvangen wapens naar Tonkin terug.

Zodra Frankrijk over aanwijzingen beschikte, dat de Chinezen met de Vietminh samenwerkten, heeft de geallieerden om hulp verzocht bij het leveren van wapens, aldus Pleven. De gevraagde wapens beginnen nu aan te komen en er zal steeds meer komen.

De Franse legerleiding in Indochina had om versterkingen gevraagd. Er zijn meer troepen en wapens naar haar onderweg dan waarom zij verzocht heeft.

De Franse expeditionnaire macht in Indochina, samengesteld uit Fransen en Vietnamezen, bedraagt thans 166.000 man.

Bovendien beschikken wij, aldus Pleven, over 126.000 man Vietnamese hulpstrijdkrachten.

Tenslotte nam de Vergadering met 353 tegen 215 stemmen een motie van de meerderheidspartijen aan, waarin het vertrouwen wordt uitgesproken in de bekwaamheid van de regering om alle noodzakelijke stappen te nemen om de Franse troepen in Indochina te helpen.

Recht tot het hart

— De ware vaderlander is hij, die weigert de redding van zijn vaderland met onrecht te kopen.

AUSTRALIE VERBIEDT COMMUNISTISCHE PARTIJ

Canberra. — Het wetsontwerp tot de buiten de wet stelling van de communistische partij is Donderdag laat door de Australische senaat goedgekeurd.

NIEUWE VOORZITTER

Bonn. — De Westduitse Bondsdag heeft dr. Hermann Ehlers, lid van de Christelijk-democratische Unie, tot voorzitter gekozen. Ehlers is protestant. Er waren geen andere candidaten. Dr. Ehlers is de opvolger van dr. Erich Koehler van dezelfde partij, die in Juli om gezondheidsredenen met verlof ging.

ENQUETE

Parijs. — Het Franse avondblad „Paris Presse", dat onlangs een enquete onder zijn lezers heeft gehouden, meldde, dat 54% van zijn lezers met „ja" geantwoord had op de vraag, of zij voor herbewapening van Duitsland waren.

De argumenten, waarop de „ja"-zeggers hun antwoord baseerden, waren:

1. het Russische gevaar is groter dan het Duitse;
2. er kan beter aan de Elbe dan aan de Rijn gevochten worden, en
3. als de Duitsers niet met ons zijn, zijn zij tegen ons.

RUSSISCH SPECIALIST VOOR THOREZ

Parijs. — Het orgaan van de Franse communistische partij meldt de aankomst in Parijs van prof. Davidenkof, een „vooraanstaande Sovjet-Russische specialist", die de Franse communistische leider, Maurice Thorez, zal behandelen.

Sir Stafford Cripps is om gezondheidsredenen afgetreden.

Londen.. — Sir Stafford Cripps, de Britse minister van financiën, is om gezondheidsredenen afgetreden. Hij zal ook zijn zetel in het Lagerhuis opgeven.

Londen. — De Engelse minister van economische zaken, Hugh Gaitskell, is benoemd tot minister van financiën als opvolger van Sir Stafford Cripps, die om gezondheidsredenen is afgetreden.

DR. ROSENBLUETH FORMATEUR

Tel Aviv. — De Israelische president, Chaim Weizmann, heeft de leider van de Progressieve partij, Rosenblueth, verzocht een nieuw kabinet te vormen. Dr. Rosenblueth is minister van justitie in het démissionaire kabinet. Rosenblueth is minister van Berlijn en is voorzitter geweest van de Duitse Zionistenbond. Sinds 1931 is hij leider van de Progressieve partij in Israel.

FAROEK WEER THUIS

Alexandrië. — Koning Farock' van Egypte is Donderdag met zijn jacht te Alexandrië aangekomen na zijn vacantie in Europa. Een petitie van alle oppositie-partijen, waarin voor een revolutie wordt gewaarschuwd, wacht hem.

Staten der Nederlandse Antilen behandelen het advies der Eilandregeling.

Het C. A. B. schittert door afwezigheid.

Gisteravond half negen kwamen de Staten der Nederlandse Antillen bijeen ter behandeling van de Eilandregeling. Deze belangrijke vergadering met zulke grote consequenties voor deze gebieden kon de belangstelling van het C.A.B. niet trekken. De tafel van het C.A.B. was een trieste verlatenheid. De commissie ad hoc, die hard gewerkt heeft aan deze materie, maakte met deze vergadering haar 28e vol. Stapels papier werden doorwerkt om dit resultaat tot stand te brengen. Het is dan wel erg, dat niemand van het C.A.B. zoveel interesse op kon brengen, dat een avond werd vrijgemaakt voor deze zo belangrijke quaestie. De vergadering van gisteravond had een vlot verloop. De tribune was behoorlijk gevuld, zelfs tot het late nachtelijk uur.

...De Statenleden Dussenbroek en Braam waren wegens uitlandigheid niet aanwezig.

Om half negen opende voorzitter Plantz de vergadering en deed voorlezing van een aantal „Ingekomen Stukken", waarvan de laatsten waren:

1e. een advies op het door de Nederlandse regering aangeboden ontwerp;

2e. een vergelijkend overzicht tussen de artikelen van het Regeringsontwerp en die van;

3e. een nieuw ontwerp-Eilandregeling.

Dansen op politieke muziek.

Als eerste spreker kreeg Bonaire's Gerharts het woord, die allereerst zijn misnoegen uitsprak over de afwezigheid van het CAB en zijn loftuiting over het vlotte werk van de griffier en zijn staf.

Hij memoreerde het vele werk, door de commissie ad hoc gedaan, en verklaarde, dat de leden van de commissie ad hoc beloofd hebben geen veranderingen in dit advies voor te stellen, ook al gaan sommige punten lijnrecht in tegen hun persoonlijke opvattingen. Zij hebben zich echter wel het recht voorbehouden bij deze openbare behandeling hun persoonlijke inzichten naar voren te brengen en daarvan wilde hij gebruik maken. Hij verzocht zijn rede als een minderheidsnota tegelijk met het advies aan de regering toe te zenden.

Uitvoerig ging de heer Gerharts in op het belastingstelsel, dat wordt voorgesteld en dat volgens hem een zeer kostbaar apparaat wordt, gezien de noodzakelijkheid van vele ambtenaren. Daarnaast zijn er nog vele andere bezwaren, vanwege de ingewikkeldheid van het systeem. Hij wil het alles veel eenvoudiger. Hij wenst, dat elk eiland zijn belastingplichtigen rechtstreeks aanslaat en dát de opbrengst dan rechtstreeks in de wassen van het betrokken eiland komt. Dit alles zal veel besparing geven. Het eenvoudigste en minst kostbare systeem is voor de Nederlandse Antillen het best, aldus de heer Gerharts.

Hij poncert hierop een 11-tal stellingen om te bewijzen, dat zijn voorgesteld systeem geen aantasting betekent van de eilanden-autonomie en hij eindigt dit onderwerp met er op te wijzen, dat het schrikbeeld van een dubbele administratie met daarmede gepaard gaande dubbele onkosten vermeden kunnen worden, waardoor bovendien ook tijd bespaard wordt.

Op verschillende andere artikelen laat de heer Gerharts nog critiek horen, o.a. in verband met de politie en het gezag van de Gouverneur.

Over het voor hem in het bijzonder zo belangrijke punt van de verhouding der arme eilanden tot de rijkere broeders zeide hij het volgende:

„Mijnheer de Voorzitter. Men heeft hier en daar thans reeds laten doorschemeren, dat in de toekomst Bonaire en de Bovenwindse Eilanden niet veel te vertellen zullen hebben en dat wij zullen moeten dansen op de muziek van Aruba en Curaçao, beter gezegd op de muziek van bepaalde politieke partijen van die eilanden. Hoewel ik erken, dat wij vooralsnog de bijdragen van de Nederlandse Antillen niet zullen kunnen ontberen, ontken ik, dat dit gepaard moet gaan met de verlaging van de eilanden Bonaire en die Boven de Wind tot koloniale gebieden van de grotere eilanden.

Het is daarom dat ik stelling moet nemen tegen hetgeen geschreven staat op bladz. 17 van het rapport van de Commissie met opdracht de financiële consequenties van de zelfstandigmaking der eilanden aan een nauwgezette beschouwing te onderwerpen", in het kort genaamd de Commissie-Plantz. Ik moet dit doen, hoewel ik van mening ben, dat de heer Plantz, die voorzitter van de commissie met de lange naam was, niet bedoeld heeft te zeggen, zoals het daar staat. Op bladz. 17 staat nl. het volgende:

„Naar bekend mag worden verondersteld, zijn ook op Bonaire stemmen opgegaan, teneinde te geraken tot zelfstandigheid. Deze zelfstandigheid is, gezien de noodlijdendheid van dit eiland, voorhands niet te verwezenlijken."

Hiermede kan ik mij niet verenigen, Mijnheer de Voorzitter. In art. 126 van de nieuwe Landsregeling staat sub 1: „Bij Eilandenregeling wordt aan de eilandsgebieden zelfstandigheid verleend ten aanzien van de verzorging van eigen aangelegenheden". Er staat niet, dat men de verzorging van eigen aangelegenheden niet mag hebben, omdat men financiële hulp nodig heeft van een ander.

Indien men zou ontkennen, dat een eiland in staat is zijn eigen aangelegenheden te behartigen, omdat het financiële hulp nodig heeft, moet men tevens ontkennen, dat Suriname zelfstandigheid mag hebben, omdat het millioenen ontvangt van Nederland en men moet eigenlijk de autonomie van de Nederlandse Antillen verbinden aan het al of niet in staat zijn financieel onafhankelijk te zijn.

Het mag niet voorkomen, Mijnheer de Voorzitter, dat men een eiland het recht ontzegt zijn eigen interne aangelegenheden te behartigen, omdat het (nog) niet voldoende inkomsten heeft, om zijn opgeschroefde uitgaven te dekken. Wel erken ik natuurlijk het recht van de Staten der Nederlandse Antillen om het totaalbedrag van onze eilandsbegroting te verminderen, indien de financiële toestand van het gebiedsdeel niet toestaat de bijdrage, die een eiland zou vragen, voor het volle pond toe te staan. Maar nog eens, Mijnheer de Voorzitter, meer of mindere rijkdom, meer of mindere armoede mogen niet bepalen of men al dan niet zijn eigen

het nieuws van vandaag

Dezer dagen kregen de ambtenaren van Curaçao een pamflet in handen, dat gedateerd was Juli 1950. Het luidt als volgt:

Niet wat scheidt, doch wat bindt.

De Nationale Volkspartij richt zich thans met een speciaal woord tot *alle ambtenaren* der Nederlandse Antillen. Dat mag ze doen en waarom?? Omdat zij steeds in woord en met de daad ook voor de ambtenaar op de bres stond en steeds diens partij koos, wanneer het er om ging, zijn belangen te behartigen en te verdedigen. Omdat voor de Regeling van de Rechtstoestand der ambtenaren nog steeds geen bevredigende oplossing werd getroffen, niettegenstaande de gebiedende eis daartoe, neergelegd in onze Staatsregeling. Omdat er in de zeer nabije toekomst, speciaal voor het overheidspersoneel zeer grote belangen op het spel staan. Immers:

Weet gij, ambtenaar, of een juist en zuinig beheer der middelen wel gewaarborgd zal zijn, mede om te voorkomen, dat later een mogelijke noodzaak tot bezuiniging in de eerste plaats op het hoofd der ambtenaren zal moeten neerkomen, zoals dat gewoonlijk geschiedt?? Weet gij, ambtenaar, dat de zelfstandigwording van de eilanden der Nederlandse Antillen een eigen begrotingsbeheer dier eilanden zal inhouden?? Weet gij, ambtenaar, dat dit eilandbestuur dan zelfstandig, onafhankelijk van het Landsbestuur, zal beslissen ook ten aanzien van zijn ambtenaren?? Weet gij, ambtenaar, welke onzekerheden dit voor U betekent?? Uitbreiding?? Inkrimping?? Ontslag?? Weet gij, ambtenaar, hoe dan straks Uw positie zal zijn? Uw salaris?? Uw verlof?? Uw pensioen?? Wordt gij „Lands-" of „Eilandsambtenaar"? Weet gij, ambtenaar, of gij straks wel op enigerlei positie zult kunnen bogen??

Weet dan ambtenaar, dát de Nationale Volkspartij, zich Uw belang en dat van een goed Bestuursapparaat als gemeenschapbelang bewust, ook voor deze vragen een alleszins bevredigende oplossing vond, waarbij de belangen van elke ambtenaar werden veilig gesteld. Dit deed zij, omdat een goede gemeenschap slechts die gemeenschap kan zijn, die de onderscheidende groepsbelangen weet te coordineren en wel tot de hoogst te verwezenlijken vorm van welzijn voor allen.

Daarom acht de Nationale Volkspartij het zich tot een eer en een plicht de ambtenaar der Nederlandse Antillen ook in de toekomst diè steun en bescherming en dat gevoel van veiligheid en gerustheid te schenken, welke voor een goede, rustige uitoefening van zijn ambt van het hoogste belang zijn. Dit is het belang van hemzelve en van de gemeenschap.

De ambtenaar, die dus zijn persoonlijk welzijn wil behartigd zien, weet dat zijn plaats is in de Nationale Volkspartij. Wij hebben ook U, ambtenaar, nodig voor de opbouw der Nederlandse Antillen.

Propaganda of chantage?

Er staan heel wat veelbetekenende vragen in dit pamflet. Autonomie betekent eigen begrotingsbeheer door de eilanden. En dat brengt onzekerheid voor de ambtenaar mee, die niet op het juiste paard wedt. Onzekerheid betreffende zijn salaris, zijn verlof, zijn pensioen. Het is zelfs de vraag of hij straks nog wel op enigerlei positie kan bogen of in aanmerking komt voor bevordering.

Al deze gedachten worden gedekt door vraagtekens, die met hun tweeën hun belangrijkheid willen versterken en hun veelbetekenendheid onderstrepen. Eén vraagteken zou kunnen beduiden: die andere partij waartoe U behoort zal niet goed voor U zorgen. Maar twee vraagtekens beduiden als U niet tot onze partij behoort, zullen wij niet goed voor U zorgen.

Het is niet de eerste maal, dat wij wezen op de gevaarlijke tendenzen die op de morgen van de autonomie in bepaalde groepen van onze gemeenschap leven. Tendenzen, die reeds eerder met woord en daad tot uiting kwamen. Tendenzen, die te verontrustend duidelijk aan totalitaire methodes herinneren, dan dat we er de ogen en de mond voor zouden mogen sluiten. Aan methodes, die door Hitler in Duitsland en door Stalin in Moskou werden en worden gepraktiseerd, om zich door middel van de boterham de volgzaamheid van het ambtenaren corps te verzekeren.

Niet wat scheidt, maar wat bindt, zegt dit pamflet. En met wat bindt, bedoelt het blijkbaar een door middel van dubbele vraagtekens geinspireerde vrees.

aangelegenheden zal mogen of kunnen behartigen.

Het ware daarom wellicht beter in artikel 102 en in artikel 113 de tweede zin te vervangen door twee andere zinnen, t.w.:

„Het nadelig slot der begroting wordt bij landsverordening vastgesteld. Het bedrag der bijdrage kan worden gewijzigd."

Vervolgens wijdt heer Gerharts nog uit over de overgangsbepalingen en besluit zijn rede met een pessimistisch geluid over de toekomst. Hij sprak aldus:

Een pessimistisch geluid van Bonaire's Gerharts

'Kunnen wij het werk aan'

Het Advies van de Commissie ad hoc zal zo dadelijk vermoedelijk worden goedgekeurd, Mijnheer de Voorzitter. En daarmede zal een nieuwe stap gezet zijn op de weg, die naar zelfbestuur van onze eilanden leidt. Een stap op een pad naar een mooie toekomst kan dat zijn en ik hoop innig dat het zo zal zijn, maar ik zie de toekomst donker in.

Want de vraag dient gesteld te worden: zijn wij gereed voor het werk, dat voor ons ligt? Zijn de voorbereidingen getroffen? Is er een behoorlijke studie gemaakt van het rapport Kerstens, dat voortreffelijk is? Kunnen wij het werk aan? Hebben wij de capabele mensen, die de bevolkingen van onze eilanden eerlijk kunnen en willen besturen?

En op deze vragen, Mijnheer de Voorzitter, moet ik het antwoord schuldig blijven. Zelfs zou ik geneigd zijn de vragen ontkennend te beantwoorden. Als wij zien hoe slecht het nu reeds gaat. Kijk naar ons Landsbestuur, het ene C.A.B. is al slechter dan het andere. De vertraging in de afdoening van de stukken en ontwerpen is ergerlijk. Neemt bijv. het Vervolg op de Nota naar aanleiding van het Eindverslag op de Begroting 1950, die de Staten op 4 September kregen en tien dagen daarna hebben beantwoord. Thans, meer dan een maand daarna, wachten wij nog steeds op het antwoord en niemand weet nog wanneer het komt.

De leden van het kabinet hebben wel tijd op verschillende eilanden politiek te bedrijven, doch het werk, dat verricht moet worden in het belang van het land, blijft liggen. En men sukkelt door met een Landsbestuur van 5 leden, waarvan de belangrijke post Openbare Werken, blijkbaar niet bezet kan worden.

Ik MOET daarom wel de vrees uitspreken, Mijnheer de Voorzitter, dat bij een verschuiving der machten, waarbij veel, zeer veel, van de administratie gevergd zal worden, een chaos zal ontstaan. En hoe groter de verschuiving zal zijn, hoe groter die chaos zal worden, omdat de voorbereiding volkomen ontbreekt.

Nogmaals zijn wij op het werk voorbereid?? Niet in het minst!!

Waar halen wij de behoorlijke mensen vandaan voor onze eilandraden. Kijk naar de samenstelling van deze Staten en zeg hoe het beter zal worden in de eilandraden. De kans op het naar voren komen van politieke figuren wordt vergroot, niet omdat zij bekwaam zijn, maar omdat zij tot een bepaalde politieke groep behoren, omdat zij veel en lang zullen kunnen spreken zonder echter veel te doen.

En de mensen van goede wil, de mensen die de capaciteiten hebben en die „geen kleur willen bekennen", zoals men dat tegenwoordig blijkt te vragen, die zullen niet aan bod komen, die zullen niet mede MOGEN doen aan de opbouw en het bestuur van hun eigen land. En dat zal funest zijn in deze kleine gemeenschap, waar men alle goede beschikbare krachten behoort te mobiliseren, wil men van de eilandenregeling, van de autonomie, een succes maken.

Want anders zullen wij langzamerhand in de afgrond storten, als een lawine, eerst langzaam, doch dan met een niet meer te stuiten vaart.

Elk Volk, krijgt het Bestuur dat het verdient, Mijnheer de Voorzitter. Ik hoop daarom dat het volk zal weten wat het doet en dat men zal weten te zorgen, dat deze eilandregeling (in het Papiaments: Arreglo cu ta duna isla su gobierno propio) een zegen zal worden voor onze eilanden. En dat het niet zal worden „Un arreglo cu ta duna cada isla su dictatura politica propio".

Lat Gods onmisbare zegen er op moge rusten.

Een advies van historische betekenis.

Na de heer Gerharts komt K.V.P.'s Debrot aan het woord. Ook deze betreurt het wegblijven van het C.A.B. en zwaait lof toe aan de actieve griffie, die op vaardige en vlotte wijze zoveel werk verzet heeft.

De heer Debrot noemt het uitbrengen van het advies op de eilandregeling van historische betekenis voor de Antillen. Hij noemt het een vrucht van langdurig overleg. Alhoewel hij persoonlijk op vele punten een afwijkende mening heeft, acht hij het toch van primair belang zijn volle steun aan het advies te geven, omdat het de gezamenlijke wilsuiting tot het goede in zich houdt en omdat hij er van overtuigd is, dat de verschillende eilandsbesturen in de loop der jaren, door de practijk aan elkaar getoetst, elkaar later toch in vele dingen zullen moeten vinden.

De hele eilandregeling een experiment

Het succes ligt in de wijze van uitvoering, aldus Debrot.

„Goed bekeken is de hele eilandenregeling een experiment, maar een noodzakelijk en geheel verantwoord experiment.

De drang naar „zelf doen" is niet tegen te houden. Wel kan men deze drang in goede banen leiden en dit trachten wij door de eilandenregeling.

Wij weten wat wij thans hebben, wij weten niet met zekerheid hoe wij het hierna zullen hebben, maar WEL WETEN WIJ, DAT EEN GOEDE EILANDENREGELING DE MOGELIJKHEID SCHEPT om een goed, zelfs beter bestuur op de eilanden, van de eilanden door de eilanden te bezitten.

Dit geldt niet alleen voor Aruba, Bonaire of de drie Bovenwindse eilanden, maar dit geldt ook in hoge mate voor Curaçao zelf.

Deze eilandenregeling is een experiment, maar geen sprong in het duister, want de weg wordt uitgestippeld. Wordt deze uitgestippelde weg overdacht bewandeld, dan is er geen gevaar; laat men zich echter door belangenpolitiek afleiden, de consequenties zijn niet te overzien."

De voorgeschiedenis van dit advies is U bekend, terwijl bovendien het geachte medelid Dr. da Costa Gomez U een grondige en uitvoerige historische uiteenzetting van het een en ander in welsprekende taal zal geven.

Ik wil echter in dit verband wel constateren, dat de indieners van het zgn. N.V.P. ontwerp een daad van wijs beleid gesteld hebben met dit ontwerp terug te nemen, zodat men zoveel mogelijk gedaan heeft om dit alles uit de verhitte politieke sfeer te onttrekken.

Hierdoor was het mogelijk, dat de commissie ad hoc objectief het regeringsvoorstel kan bestuderen en gebruik maken van goede en constructieve opmerkingen zonder te letten uit welke hoek deze kwamen.

Het voor ons liggend advies is zeer vergaande. Aan de eilanden wordt bijkans de meest volledige bevoegdheid gegeven om hun huishouden in te richten naar eigen inzicht en wil. Het advies houdt welhaast in een separacion zonder alle nadelen hieraan verbonden. Het Regeringsontwerp was, zoals boven gezegd, voorzichtiger.

Op één punt wil ik heel in het bijzonder de aandacht vestigen, nl. op de kwestie van **Gezag.**

In ons stelsel hebben wij een centraal gezag. Dit centraal gezag moet nu bevoegdheden bezitten om het gezag, indien nodig af te dwingen, anders is het geen gezag, maar een caricatuur en een speelbal in handen van de eilanden.

Men moet daarnaast echter niet menen, dat deze bevoegdheid om te dwingen iets tot gezag bestempelt. De basis van elk gezag is slechts, dat het het goede wil En dit zij een troost voor al degenen die menen tegen een centraal gezag bezwaren te moeten maken als zijnde tegen de zelfstandigheid van de eilanden.

Hoe men de zaak ook bekijkt, zolang er niet een grondwettelijk algehele afscheiding is, blijft het centraal gezag noodzakelijk, hetgeen niet wegneemt, dat het bestuur van ieder eiland zo geregeld wordt, dat slechts terwille van een goed Bestuur en het algemeen belang van het betrokken eiland zelf alsook van de Antillen het centraal gezag met bepaalde macht bekleed wordt.

In het kort kunnen wij de hoofdgedachte van ons advies samenvatten in deze woorden:

„Waar mogelijk en verantwoord het eiland zelf, zonder inmenging van het centraal bestuur."

Zeer terecht stelt de Regering vast, dat de wens de huishouding van de eilanden te scheiden een redelijke begrenzing vindt door het verstandelijk inzicht.

Al te veel immers laat men zich leiden niet door de rede, maar door het sentiment, het verstand wordt dan verdoezeld door het hart. Al te veel wordt het objectief beschouwen verduwd door een politiek subjectieve opvatting.

Het gevolg hiervan is, dat het door partij politieke motieven op disproportionele wijze het opgezwollen gevoel en gezond oordeel onmogelijk wordt gemaakt en dat men terwille van opportunisme naar ogenblikkelijke voldoening streeft en de toekomst uit het oog verliest.

In dit verband is het ook nuttig te wijzen op een super chauvisme, dat hier bezig is te ontstaan en dat bezig is de mensen de ware proporties uit het oog te doen verliezen, zodat het streven geconstateerd wordt, dat reeds onderscheid gemaakt wordt tussen „eilandskind", waaronder een op een bepaald eiland geborene wordt verstaan en „landskind-Antillaan".

Zou men deze onderscheiding thans accepteren en ontwikkelen, de consequenties hiervan laten zich slechts in de meest fantastische droombeelden afschilderen..

De heer Debrot verklaart dan, dat hij ervan overtuigd is, dat niet iedereen tevreden zal zijn met de voorgestelde regeling. Wij moeten het echter op één punt eens zijn, dat wij trachten aan de rechtvaardige verlangens van de verschillende eilanden tegemoet te komen.

Ook de heer Debrot heeft critiek. Hij vindt de financiële regeling te duur en te omslachtig. Zij kan voor de Nederlandse Antillen onaangename gevolgen hebben voor wat betreft de rekenplichtigheid. Zij veroorzaakt wrijving en brengt zelfstandige eilanden in moeilijkheden. Bovendien komt ook de zelfstandigheid van Aruba en Curaaço niet geheel tot haar recht. Uitvoerig werkt de heer Debrot deze bezwaren uit, daarbij vooral uitwijdend over de regeling der belastingen.

Ook spreekt de heer Debrot zijn voorkeur uit voor een door de Kroon benoemde Gezaghebber als plaatselijk hoofd van de politie. Hij wil er voor waken, dat de politie goed en onkreukbaar blijve en geen mogelijkheid scheppen, die de politie verlagen kan tot een speelbal van de politiek.

Nog verschillende bezwaren laat de heer Debrot de revue passeren. Hij waarschuwt voor te veel decentralisatie en wijst erop, dat het vaak beter en voordeliger is verschillende zaken centraal te regelen. Hij is daarnaast ervan overtuigd, dat de tijd de partijen wijzer zal maken en dat de rede het sentiment zal overwinnen. De zes eilanden zijn op elkaar aangewezen en zij zullen elkander toch moeten vinden in gezamenlijke arbeid.

De heer Debrot wees er nog op, dat de nu getroffen regeling een tijdelijke is en besloot aldus:

„Ik weet, ook deze eilandenregeling wordt met gemengde gevoelens ontvangen.

Sommigen, de harde separatisten, die helaas er niet voor terugschrikken afkeurenswaardige stappen te nemen bij een bevriende, vreemde mogendheid — een daad, die door ieder weldenkende wordt afgekeurd — zien, door hun sentiment op een dwaalspoor gebracht en geheel ten onrechte, zg. het einde van de autonomie en het begin van overheersing.

Een vluchtige, doch objectieve studie van het ontwerp zou hen van het tegendeel overtuigen.

Anderen zien in dit advies een ontwerp, dat te ver gaat, het centraal gezag uitholt en hoger toezicht illusoir maakt.

Ook in deze moet men m.i. de waarheid in het midden zoeken.

Het advies trachte met behoud van een centraal gezag over de eilanden, dat zo nodig hoger toezicht uitoefent, zoveel mogelijk aan de zelfwerking van de eilanden over te laten.

Het advies houdt veel goeds in en de Regering zal ongetwijfeld hiervan gaarne gebruik maken, terwijl zij over andere punten waarschijnlijk met ons van gedachte wil wisselen.

Overigens ligt het **succes van elke regeling in de wijze van uitvoering.** De uitvoering van de onderhavige regeling is in ons eigen hand, weshalve op ons de verantwoordelijkheid rust voor het welslagen.

Ik wil daarom een beroep doen op allen, die van goeden wille zijn, om aan een eerlijke uitvoering mede te helpen, om niet alleen zich blind te staren op het heden, nu wij in onderlinge verschillen gewikkeld zijn, maar om hun ogen gericht te houden op de toekomst, waarin wij tenslotte toch gezamenlijk voor onze belangen op moeten komen.

En daarom moge ik met deze bede eindigen:

„Moge na vaststelling van deze eilandenregeling, de Antillen als geheel en ieder eiland afzonderlijk een dusdanig goed Bestuur krijgen, dat zowel de Interimregeling als de Eilandenregeling door het beleid van het Bestuur, een zegen voor allen blijken te zijn."

Een belangrijke phase.

De heer Ciro Kroon verklaart, dat er een belangrijke phase bereikt werd. Namens alle oprechte Curaçaose burgers spreekt hij zijn voldoening erover uit, dat de 12-8-1-1 er door gekomen is, waardoor een waarborg is gesteld voor een democratisch staatsbestel. Hij is blij, dat een der grootste partijen in Nederland, de Partij van de Arbeid, het standpunt van Curaçao begreep en behartigde. Woorden van lof had hij voor prof. Schermerhorn, voor diens werk in deze.

Wat de pessimistische geluiden van Gerharts betrof, daar kon hij het niet mede eens zijn. Hij was van mening, dat ieder volk op de drempel van zelfbestuur staande, zulke moeilijkheden te overwinnen zal hebben. Ook Nederland zal deze tijd gekend hebben. Hij is er zeker van, dat de Nederlandse Antillen deze moeilijkheden zullen overwinnen. Hij draagt eveneens de overtuiging, dat zeer velen met terzijdestelling van persoonlijke belangen willen werken voor het welzijn dezer gebieden.

Hij heeft waardering voor het werk van de griffier en prijst zijn snelle werkwijze, evenals die van zijn staf.

D.P. wars van alle overheersing.

De Antillen zullen de moeilijkheden overwinnen.

Hierna wijdt hij zich aan de bezwaren der andere eilanden in verband met de vrees voor overheersing. Hij zegt, dat deze vrees gebaseerd is op het verleden. Op het verleden, dat beheerst werd door het koloniale stelsel. Ook Curaçao stond onder dit stelsel en heeft dezelfde ervaring opgedaan als de andere eilanden. Nu is het een nieuwe tijd en de nieuwe Staten zullen zich plaatsen op een breed Antilliaans standpunt. De democratische partij is wars van iedere overheersing. Zij verafschuwt iedere vorm van kolonialisme en dit is een waarborg, dat men niet bevreesd moet zijn. De Democratische Partij zal in broederschap samenwerken tot heil van alle eilanden.

Vervolgens oppert de heer Kroon verschillende bedenkingen, die hij heeft tegen het ontwerp, o.a. de benoeming van de Gezaghebber door de Kroon. De D.P. had liever gezien dat de Gezaghebber, der eilanden rechtstreeks door de bevolking dier eilanden zou gekozen worden. Ook de leeftijdsgrens van de kiesgerechtigden wilde zij gesteld zien op 18 jaar. Maar aangezien deze regeling een tijdelijke is zal de partij er zich bij neerleggen, omdat zij hierop bij de besprekingen over de definitieve rechtsorde zal terugkomen.

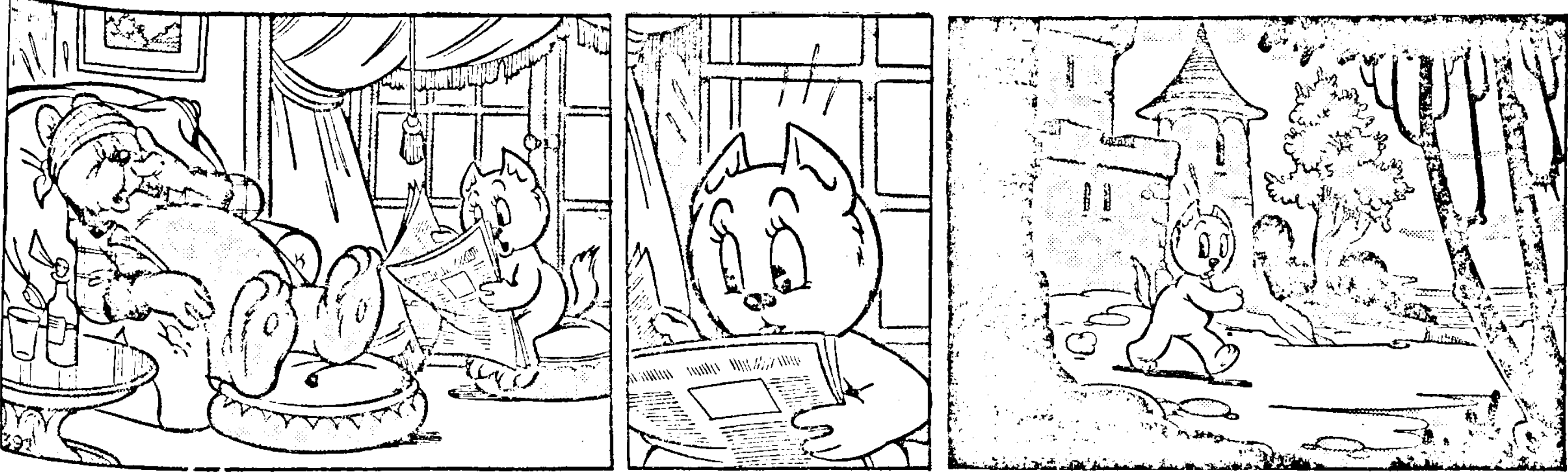
De D.P. zal derhalve haar steun geven aan dit advies in de verwachting echter, dat de interimperiode zo kort mogelijk dure.

Tot slot stelt de heer Kroon voor, om tot de Nederlandse regering een verzoek te richten om een delegatie naar de Antillen te zenden, bestaande uit leden van de regering en eventueel parlementsleden, om hier een onderzoek in te stellen naar de stromingen en reacties op de eilanden en bij de diverse bevolkingsgroepen. Hij is van mening, dat een dergelijk verzoek in Nederland goed zal ontvangen worden en dat zulk een bezoek goede resultaten zal opleveren voor de komende R.T.C., ter regeling van de definitieve rechtsorde.

De arme familieleden.

De heer Voges neemt met schroom als vertegenwoordiger van het arme gezin het woord. Bitter is hij gestemd over de interimregeling, die geen rekening hield met de kleintjes. Hij vindt de zetelverdeling ten aanzien van de Bovenwinden een misstap. Maar gedane zaken nemen geen keer en derhalve zal hij zich niet

Tom Poes en de grootgroeiers

Intussen zaten heer Bmomel en Tom Poes in een kamer van Bommelstein. Heer Ollie had een doek om zijn hoofd gebon-[den] (want hij had een zware hoofdpijn) en hing lusteloos in zijn [...]l, terwijl Tom Poes de krant las.

„Wespen!" zeurde heer Bommel. „Muizen en wormen en hon-[den]! Waar is het eindde? Straks gaat alles groeien, en wat zal er [da]n met een heer als ik .... gebeuren? Lieden van mijn stand [gro]eien niet door grootgroeiers, wij blijven zoals we zijn, als je [be]grijpt, wat ik bedoel. Ik voel me niet gauw weerloos, dat weet [je] Tom Poes, maar dit geval is te veel! Hier tegen voel ik me niet [opge]wassen het groeit me boven het hoofd!"

„Hum!" zei Tom Poes, die al die tijd had zitten lezen.

„Luister eens, heer Bommel, er staat een vreemd artikeltje in [de] krant!

„Onze fraaie gemeente Rommeldam wordt door een ongekende plaag geteisterd. Gistermiddag ontmoetten enige rustige voorbijgangers een hond van enkele meters hoogte, terwijl een onzer meest bekende ingezetenen, de heer commissaris B. alhier, verontrust werd door een wesp van dertig centimeter in doorsnede. (deze schating is van de heer B., doch werd later bevestigd door brigadier S. die er in slaagde het insect bewusteloos te maken en voor te geleiden). Op de Wandelweg troffen voorbijgangers een worm aan van 3 M. 75 lengte, die zich in Z.W. richting voortspoedde. Hoewel het niet waarschijnlijk is, dat hier direct aan communisten moet worden gedacht, hebben de autoriteiten de zaak in handen".

„Ik ga er op uit!" zei Tom Poes. „Er moet tenslotte iets gedaan worden!"

[...]trekken aan constructieve arbeid voor het land.

Hierop gaf de heer Voges een [...]rieuze terugblik op het verleden der Bovenwinden. Hij sprak met enthousiasme over de 'Golden Rock' (Sint Eustatius), wiens commandeur eens gezag oefende over Aruba en Curaçao. Daarna wijdde hij uitvoerig uit over de tragedie der wenselijkheidsbegrotingen van de armlastige Bovenwinden, waarbij men leefde volgens de gratie der rijke eilanden.

Voges vraagt zelfwerkzaamheid der Bovenwinder te bevorderen

Oefent felle critiek op Nederlandse regering.

Hij wees op het groot verschil met Frans Sint Maarten, waar men zelfstandig kan beslissen over eigen wel en wee en waar men geen maatregelen opgedrongen krijgt. De bovenwindse eilanden verlangen niets anders. Zij verlangen dezelfde vrijheid, nl. de eigen boontjes te mogen doppen. Zij willen niet, dat hen net als vroeger plannen worden opgedrongen. Dat brengt mede veel geldverspilling. Hij dringt er op aan de Bovenwinders zelf hun gang te laten gaan. De zelfwerkzaamheid moet een kans krijgen.

De heer Voges vraagt zich [a]f of er nu een andere koloniale [ve]rhouding is geschapen? De Bo[ve]nwinden kunnen medespreken [i]n de Staten, maar hun stem is [va]n zo weinig invloed. Gaat het [we]er naar de wenselijkheidsbe[gro]tingen toe? Hij stelt voor de [Bo]venwinden een vaste som te [ge]ven voor hun behoeften en hen [vr]ij te laten, hoe zij het willen [be]steden.

Hij is blijde, dat het nieuwe [on]twerp ieder eiland een volks[ra]ad geeft. Dat dit niet voor[k]wam in het ontwerp van de Ne[de]rlandse regering wekt zijn ver[o]ntwaardiging Hieruit bleek im[me]rs, dat de Nederlandse regeer[d]ers niets begrijpen van de plaat[se]lijke toestanden. Hij vindt dit [e]en ernstige tekortkoming. Hij [w]il zijn woorden opgevat zien [a]ls een aanklacht.

Tot slot spreekt de heer Voges [d]e verwachting uit, dat de Bo[ve]nwinden veilig de toekomst te[ge]moet kunnen zien. De redactie van het nieuwe ontwerp houdt rekening met de Bovenwindse verlangens.

De steun bij de orkaanramp verleend, wijst er op, dat er een warm hart klopt voor de Bovenwinden. Derhalve zal hij zich verenigen met het advies van de commissie ad hoc.

Macambas met D. P. ingespoten.

De heer Eman zegt, dat hij niet zal spreken over dit ontwerp eilandregeling, dat volgens hem een pupil is van de curator: interimregeling.

De heer Kroon, aldus Eman, verklaart, dat Aruba geen vrees moet hebben voor Curaçao, maar ik kan het hiermede niet eens zijn.

De 12—8 wettigt die vrees. Aruba heeft nooit gevraagd om gelijk te mogen staan met het mooie en verheven Curaçao. Aruba vroeg een afzonderlijke status.

Het is niet waar, dat de Eerste Kamer voor het Curaçaose standpunt was. De Eerste Kamer heeft de Interimregeling ongewijzigd aangenomen enkel en alleen ter vermijding van conflicten met de regering. Uit de Nederlandse kranten blijkt duidelijk, dat het Arubaanse standpunt begrepen en aanvaard wordt door zeer vele macambas.

De macamba's zijn niet slecht, maar bepaalde macamba's zijn slecht ,omdat zij ingespoten zijn met het vergif van de Democratische Partii. Talrijke Nederlanders betreuren de gang van zaken. Het merkwaardige is, dat de Eerste Kamer eigenlijk partijdig was ten gunste van Aruba, maar dat zij zwichtte voor de angst van regeringsconflicten.

Aruba, dat klein is en lang niet zo verheven als Curaçao, wil niets hebben van Curaçao, maar het verzet zich tegen het berekend doel van Curaçao om Aruba er onder te krijgen. Aruba is op alle gebied sterk genoeg om op eigen benen te staan. 12—8 Brengt scheiding en hatelijkheid tussen de twee bevolkingen.

De Arubaanse bevolking heeft zich de 12—8 ten zeerste aangetrokken. Het is niet waar, wat de Curaçaose kranten schrijven als zou het laatste bezoek van de Gouverneur een succes geweest zijn.

Het feest bij de Veer werd slechts door vier of vijf Arubanen bijgewoond en deze konden om bepaalde redenen niet wegblijven. De 45 Arubaanse families, die genodigd waren, kwamen niet. Dat is geen succes.

De heer Eman zal zich verzetten tegen dit ontwerp.

Hoopt op de R.C.T.

Statenlid Irausquin vraagt om zijn bezwaren op te sturen als een minderheidsnota. Het advies kan zijn goedkeuring niet wegdragen. Het komt in geen enkel opzicht tegemoet aan de staatsrechtelijke verlangens van Aruba. Het is een zeer onbevredigend resultaat. Te veel nadruk wordt gelegd op centralisatie.

Zijn hoop blijkt gericht op de R.T.C., deze zal rekening hebben te houden met de gerechtvaardigde staatkundige verlangens van Aruba.

De teerling is geworpen.

De heer Amelink zegt, dat nu de teerling geworpen is, het eigenlijk overbodig is nog advies te geven op de eilandregeling.

Curaçao heeft alle troeven in handen. De Nederlandse Antillen zijn zelfstandig geworden onder hegemonie van Curaçao. Om het zachter te zegen: Curaçao is toeziend voogd op de onmondige overige eilanden. Het is overbodig weer alle bezwaren van de 12—8 op te sommen. Wel heeft deze aanneming onze inzichten gewijzigd. Wij kunnen nu niet goedkeuren wat we bij de 8—8 verhouding wel goed vonden.

Uitvoerig schetste hierop de heer Amelink, aan de hand van de oude en nieuwe Geschiedenis hoe het dikwijls gebeurt, dat men vecht tegen bepaalde misstanden en die later dan zelf toepast. De Russische communisten bevochten b.v. het dictatoriale Czarenregiem en het toenmalige wrede politie-apparaat. Nauwelijks zijn de Russische communisten zelf aan het bewind of zij doen, wat zij bestreden in ergere mate.

Eveneens geschiedt zulks bij Sukarno. Bij het begin zijner beweging beriep hij zich op buitenlandse inmenging en nu wil hij het niet in verband met Nieuw Guinea. Hij bestreed het Nederlandse kolonialisme, maar nu wil hij Nieuw Guinea als een kolonie van Djakarta.

Acte van voogdijschap wordt niet aanvaard

Aruba wordt de politieke twistappel van Curacao

Zo ook zou het kunnen geschieden hier in de Atnillen, waar men samen treed voor zelfstandigheid en eigen rechten. Kan Curaçao de weelde dragen en niet misbruik maken van zijn bevoorrechte positie?

Een beroep wordt gedaan op ons redelijk en verstandig inzicht. Maar kunnen wij hierop rekenen bij Curaçao. Heeft de geschiedenis der laatste tijd een bewijs geleverd van het verstandelijk en redelijk inzicht bij de politieke partijen.

Aruba kan de speelbal worden van de politieke partijen.

De politieke twistappel op Cuçao. De daden der afgelopen periode zijn voor Aruba niet vertrouwenwekkend.

Hierbij wijst de heer Amelink op de quaestie der haven- en kadegelden, waarbij Curaçao zou profiteren.

Met cijfers valt hij tevens de verdeling aan der algemene kosten, die nu niet slecht is, maar die bij gewijzigde toestanden nadelig voor Aruba kan zijn. Hij vindt de financiële regeling onbillijk.

De her Amelink zegt, dat hieruit reeds blijkt hoe de koers lopen zal. Er is een spreekwoord dat zegt: van vrienden vraagt men alleen wat deze met fatsoen kunnen geven.

Hij zou het willen omdraaien!

Goede vrienden herkent men aan het fatsoen, waarmede gegeven wordt. En dit hebben wij gezien.

De heer Amelink zal zijn stem niet geven aan deze actie van voogdijschap.

Historisch staatkundig overzicht.

Hierna kreeg dr. Da Costa Gomez het woord, die eerst de diverse voorgaande sprekers geruststelde over hun moeilijkheden.

In het bijzonder drukte hij zijn spijt uit over het sombere geluid van den heer Gerharts. Het zal wel gaan, was de mening van de heer Da Costa Gomez. Het ziet er niet zo droevig uit. Het land is in paìs en vrede. Op politiek gebied is het kalm. Ook heeft hij geen zwaar hoofd in de vervulling der bestuursfuncties. Voldoende krachten zijn aanwezig voor het voeren van een bescheiden administratie.

Aruba hoeft eveneens niet bang te zijn voor een bevoogding van Curaçao. Curaçao heeft zelf ondervonden wat dit zeggen wil. Juist dit moest Aruba geruststellen. Het nu aangeboden ontwerp is hiervan een bewijs. Curaçao gaf iets beters dan de Nederlandse regering.

Na nog enkele quaesties betreffende de financiële regeling in verband met de opmerkingen der voorafgaande sprekers behandeld te hebben, werd de vergadering voor een kwartier geschorst.

Na de pauze begon Dr. da Costa Gomez een rede uit te spreken, die 60 paginas tekst besloegen. In het eerste gedeelte gaf hij een uitvoerig historisch overzicht van de staatkundige groei dezer eilanden. Hij had waardering voor het werk der Nederlandse regering en voor hetgeen ook door particulier initiatief in de loop der jaren tot stand was gekomen. Hij oefende op één punt critiek nml. waar de Nederlandse regering steeds te veel nadruk gelegd had op het centraal gezag ten koste van het zelfbestuur der zes eilanden afzonderlijk. Een verontschuldiging hiervoor was echter zeker de armlastigheid der eilanden.

Langdurig stond hij stil bij de jongste gebeurtenissen. Vooral het rapport van de commissie Oppenheim had zijn aandacht. Hij beschreef hiervan de lange lijdensperiode en spaarde in dit verband de critiek niet op oudgouverneur Kasteel.

Het was één uur, toen voorzitter Plantz besloot de vergadering te verdagen tot hedenochtend 9 uur. De heer Gomez verklaarde, dat hij slechts een derde van zijn rede gehouden had.

Na de hamerslag van de voorzitter was het een druk beweeg van vertrekkende mensen en binnen het half uur lag het staatkundig centrum verlaten in de nacht.

CURACAO

COMMUNIQUE VAN HET CONSULAAT GENERAAL VAN VENEZUELA

Ondergetekende brengt ter kennis van alle belangstellenden, dat hij door de heer Minister van Buitenlandse Zaken werd gemachtigd alle berichten tegen te spreken over beperking toegang tot Venezuela voor doorgaande reizigers of toeristen geboortig uit Curaçao.

Curaçao 18 October 1950
w.g. Carlos Cordero
Consul Generaal.

DE WERKZAAMHEDEN BIJ DE MOTETWERF

In ons berichtje van Dinsdag zijn twee nulletjes vergeten. Wij beweerden, dat de kadelengte van 350 meter versterkt werd met stalen damplaten met een gewicht van 15.000. Dit moet zijn met een gewicht van 1½ millioen kilogram.

Nog kunnen mij vermelden, dat voor verbreding van de kade ongeveer 10.000 kubieke meter rots met dynamiet moet verwijderd worden.

ENKELE STUKKEN VAN „NOS ARTE" NAAR DE VERENIGDE STATEN

Het Nederlands West Indisch Toeristen Comité heeft een viertal stukken van de „Exhibición di Nos Arte" aangekocht, die naar de vertegenwoordiger van dit Comité in New York per air expresse zullen worden gezonden, zodat zij nog bijtijds op de tentoonstelling van de Nederlandse Antillen op de International School of Art", Washington Square, New York, kunnen worden geexposeerd.

Natuurlijk zullen deze stukken ook bij andere gelegenheden, waar dit staatsdeel vertegenwoordigd is, tentoongesteld worden.

De betrokken stukken zijn:

1) Landschap van Tharcisio Kwiers, welke de eerste prijs op de „Exhibicion" gehaald heeft.

2) Vrouw voor Koenoekoehuisje van J. C. Pietersz.

De heer Pietersz heeft reeds eenmaal in de Verenigde Staten geexposeerd en wel op de Golden Gate tentoonstelling, die in 1939 te San Francisco gehouden is. Aldaar heeft hij met zijn schilderij „Hooiberg"-Aruba, een eervolle vermelding gekregen.

3) Fortkerk — Paulina Cornet.

Dit stuk werd niet op de Exhibicion tentoongesteld, maar wordt thans vervaardigd.

4) Leguaan omkronkeld door slang van Neponuceno.

Dit aardige werkstuk van de heer Neponuceno zal het zeer zeker goed doen tussen de koraal stukken en schelpen die op Bonaire aangekocht zijn en reeds naar New York verzonden zijn.

Aan de Arubaanse Toeristen Commissie is verzocht ook een of meerdere kunstvoorwerpen van Aruba te kopen en deze voor hetzelfde doel aan de heer L. F. Bouman, vertegenwoordiger te New York te zenden.

Mevrouw Lucila Engels bleek niet bereid een schilderij te verkopen, doch zij gaf wel zeer lovenswaardige medewerking, door een tweetal schilderijen in bruikleen af te staan, t.w. „Vismarkt" en „Moeder en kind". Deze twee schilderijen zijn niet op de Exhibicion geexposeerd geweest, doch beide geven in de bijzondere expressionistische stijl van deze talentvolle Curaçaose schilderes zeer karakteristieke uitbeeldingen van de onderwerpen.

DE EINDAFREKENING VAN DE ORKAANFAIR

Woensdagavond, 18 October, organiseerde het Bestuur van de Societeit een cocktailparty voor de medewerkers aan de Bovenwinden Fair. Zijne Excellentie Gouverneur Peters, de heer Van Drimmelen, de Heer en Mevrouw Troost en de Heer en Mevrouw de Kok waren daarbij aanwezig. De Voorzitter van de Societeit overhandigde Zijne Excellentie een cheque groot ƒ 4075.— als eindafrekening van de Fair opbrengst, zodat nu in totaal ƒ 54.075.— aan Zijne Excellentie werd afgedragen voor hulp aan de slachtoffers van de orkaan die de Bovenwinden teisterde. Zijne Excellentie dankte in een hartelijke toespraak alle aanwezigen voor het goede werk, voor hun enthousiasme en ijver waardoor de Bovenwinden Fair zo'n prachtige resultaat kon opleveren. De heer Oostlander met zijn band verzorgde daarna geheel belangloos de dansmuziek waarop in een gezellige stemming tot middernacht gedanst werd. Een zeer geslaagde avond.

OVERSTE V.D. BERGE VERLAAT 16 NOVEMBER NEDERLAND

De nieuwe Commandant van de Nederlandse Antillen, luitenant-kolonel A. L. v.d. Berge zal 16 November met zijn familie per boot uit Nederland vertrekken. Tijdens een persgesprek, dat een onzer correspondenten met de Overste had, verklaarde deze, dat hij nog nimmer de Nederlandse Antillen bezocht had en geen enkele tropische ervaring bezat. Zijn laatste functie was die van Chef van het Kabinet van de minister van Oorlog. In deze functie, die hij 1½ jaar bekleedde, maakte hij vele conferenties mede in Londen, Frankrijk en Luxemburg.

REISEXPERT BEZOEKT CURACAO

De heer en Mevrouw Gilmore Haynie van de Haynie Travel Service te Evansville, Indiana, hebben van 16 — 18 October een bezoek aan Curaçao gebracht, teneinde met eigen ogen te aanschouwen wat dit eiland Amerikaanse toeristen aanbiedt.

Voordien hebben zij voor hetzelfde doel een bezoek gebracht aan Puerto Rico, St. Thomas en St. Croix en hun terugreis gaat via Jamaica, waar zij een week zullen verblijven. Het reisbureau Haynie verzorgt o.a. gezelschapsreizen van het Gas Refrigeration Committee van de Amerikaanse Gas Vereniging in samenwerking met de Sevvil, Inc. Deze reizen worden als prijzen uitgeloofd aan employé's, die in een jaar tijd de meeste gas installaties verkocht hebben, t.w., 6 personen die het grootste aantal installaties over geheel Amerika hebben verkocht, idem aan zes personen in bepaalde regionen; eveneens aan zes personen die 100 of meer installaties in bepaalde steden hebben verkocht, idem aan 3 personen die de meeste orders voor gas installaties voor flatgebouwen hebben geplaatst, enz.

Op de laatst ondernomen tocht waren er in totaal 41 deelnemers, die voor rekening van dit Comité een reis van 3 tot 10 October naar Puerto Rico wonnen. De prijzen houden in reis-, teer- en vervlijfkosten, alsook de kosten van excursies op het eiland. De deelnemers kregen zelfs een bedrag voor de te geven fooien.

Dg heer Haynie toonde zich zeer enthousiast over dit eiland, dat zeker in aanmerking kan komen voor dergelijke reizen, mits er een behoorlijke modern hotel komt. „Wij bieden onze mensen altijd de beste logeergelegenheden aan", zeide de heer Haynie. „Het gezelschap dat kortgeleden op Puerto Rico vertoefde stapte af in het moderne Carib Hilton en voor de reizen naar St. Thomas komt het grote, nieuwe Virgin Isle Hotel in aanmerking. Op Jamaica zal ongetwijfeld het Tower Isle Hotel uitgekozen worden. Het is onbegrijpelijk", zeide de heer Haynie, „dat men op het welvarende Curaçao niet tot de bouw van een modern hotel kan komen.

Wat het eiland nu aan het toerisme verdient is slechts „peanuts" vergeleken met wat het met een goed hotel zal kunnen ontvangen. Weet U, dat package tours, d.w.z. rondreizen die alle reis- en verblijfkosten inhouden en meestal ook van excursie in het bezochte land, thans meer en meer afzet vinden. Ik voorspel, dat binn entwee jaar zeker 90% van alle toeristenreizen „package tours" zullen zijni'.

De heer Haynie beloofde na zijn thuiskomst een rapport over deze kwestie aan de Curaçaose Toeristen Commissie te zullen aanbieden, die er mogelijk aanleiding zal vinden de inhoud aan de pers te verstrekken.

SPORT

NIEUWS VAN DE WEST INDISCHE SCHAAKBOND

Afgelopen Maandag vond de eerste rond van het persoonlijk schaak kampioenschap van Curaçao plaats, dat dit jaar volgens een geheel nieuw systeem, n.l. het Zwitserse, gespeeld zal worden.

De uitslagen van deze eerste ronde zijn als volgt:

O. de Leon — J.D.C. de Leon 1—0; J. v.d. Horst — A. Voordenhout 0—1; J. Moron — S. de Castro 1—0; P. Avis — J. B. Meit ½—½; S. Zonenschain — L. G. den Houting 1—0; G. Booi — O. W. Rigaud 0—1; Th. Goedendorp — M. A. Martinez ½—½; C. Th. Pang Atjok — H. Kleingeld 1—0; E. Schoob — I. de Vries 1—0.

Maandag a.s. wordt de tweede ronde gespeeld in het repetitie lokaal te Emmastad, waarbij de deelnemers door loting zijn verdeeld:

S. Zonenschain — O. de Leon; I. Moron — E. Schoob; O. W. Rigaud — C. Th. Pang Atjok; A. Voordenhout — I. B. Meit; P. Avis — Th. Goedendorp; M. A. Martinez — J. v.d. Torst; L. G. de Houting — I. de Vries; J.D.C. de Leon — H. Kleingeld; S de Castro — G Booi.

FRANCO NAAR CANARISCHE EILANDEN

Madrid. — Generaal Franco is per vliegtuig voor een bezoek van 10 dagen aan Spaans West-Afrika en de Canarische eilanden uit Madrid vertrokken, vergezeld van zijn vrouw, de minister van binnenlandse zaken, van industrie en handel en de minister van openbare werken.

AGENDA

WEST-END: „Scott of the Antarctic" 19 en 21.15 uur.

CINELANDIA: „Bright leaf" 19 en 21 uur.

ROXY: „Dear wife" 19 en 21 uur.

RIFSTADION: Bokswedstrijden 20.30 uur.

SYNAGOGEDIENSTEN: Synagoge „Mikvé Israël", Columbusstraat: Vrijdag om 18.15 uur Avonddienst van Sjabbat — Na afloop: Kidoesj (Sabbatwijding).

Zaterdag om 8.30 uur Ochtenddienst — Schriftlezing: Genesis 12—17; om 17 uur Jeugdclubje; om 18 uur Avondgebed van de uitgaande Sabbat.

COLONNE RODE KRUIS: Ingeval van nood bellen: J. R. v. Geffen. tel. 1189 (dag en nacht).

SCHEEPSREPARATIE C.P.N.: Wachtdienst, J. de Vries, van 7 — 15 uur, tel. 1193.

WIT-GELE KRUIS: De nachtdienst der verpleegsters wordt waargenomen door Zuster De Lannoy, Weg naar Welgelegen 6, tel. 3893.

OPENSTELLING TELEGRAAFKANTOREN: Telegraafkantoor Wilhelminaplein (CWZ-gebouw): dag en nacht geopend.

Telegraafkantoor Handelskade 15: dagelijks van 07.00 — 24.00.

Telegraafkantoor Curaçao — Hato: dagelijks van 07.00 — 19.00

CUROM.

Vrijdag: 17.30 Kinderuitzending in het Nederlands; 17.50 U luistert deze week naar Dvorak (II); 18.10 Actuele causerie; 18.15 Dinermuziek 18.45 Nieuws; 19.00 Uitzending in het Papiament; 19.30 „Wat de handel U biedt" 20.30 Pianorecital door Eric Landerer (IV); 21.30 Gramofoonplatenprogramma; 21.55 Nieuws en Sluiting.

AVROS (19 meter).

Vrijdag: 15.30 Reclame-uitzending; 16.30 Voor de jarigen; 17.15 Naar bed; 17.25 Intermezzo; 17.30 Dansmuziek; 18.00 Prélude en uga in e van J. S. Bach; 18.15 Christelijke Kerken; 18.35 Intermezzo; 18.40 Nieuws; 19.01 Hindostaanse uitzending; 20.00 Advertenties; 20.15 V.I.P.; 20.25 U vraagt, de Avros draait; 21.25 Nieuws en Sluiting.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN:

C.P.I.M.

Telegram Afdeling: 23.00 — 7.30 uur A. R. Th. Henze, tel. 2462.

Personeel Afdeling: W. Lambij, Bernhardlaan 4, tel. 2330.

Materialen Afdeling: J. F. Beyleveldt, Negropont 49-A, tel. 2027.

C.S.M.

Rederij: A. de Troye, tel. 2694.

Scheepsagentschap: 8.00 — 18.00 uur, 19.00 — 23.00 uur kantoor, tel. 2458—2551; 18.00 — 19.00 uur; 23.00 — 8.00 uur A. Bloemink, tel. 2288.

Dok Afdeling: J. P. Marcussen, tel. 2420.

Ons feuilleton

Verschrikking in Huize Bryton

Het verloop was ongetwijfeld aldus geweest, tenzij de twee medeplichtigen geen briefwisseling onderhouden hadden, hetgeen misschien nog het waarschijnlijk was. Een man, die een huurling gebruikt om het vuile werk voor hem op te knappen, is steeds een wijs en voorzichtig man.

Ziezo, ik ben bang, dat dat niet veel opgeleverd heeft, zei Blake, toen hij nog even met Weston buiten de wagen bleef praten. — De politie kan alles krijgen, wat zij daar kan vinden. Ik zal even een paar woorden gaan wisselen met de politie-agent in de tent, waarna ik met Tinker regelrecht naar het politiebureau zal gaan om mijn bevindingen mee te delen. Ik geef U de verzekering, mijnheer Weston, dat U geen schadelijke publiciteit over deze kwestie zult ondervinden.

— Och, om de waarheid te zeggen heb ik nog eens over de zaak nagedacht, antwoordde de eigenaar. — Misschien kan het geen kwaad als de nieuwsbladen mij enige kosteloze reclame bezorgen, Barnum, de grootste circusondernemer die ooit geleefd heeft, gaf er niet om hoe hij onder de publieke aandacht kwam, zolang als hij het maar deed. Als ik U was zou ik mij maar niet te veel moeite getroosten om mij te beschermen, mijnheer Blake.

— Ik geloof dat U gelijk hebt, merkte hij op, terwijl zijn ogen schitterden. — Ik voelde mij iets in U teleurgesteld, toen U de wenk gaf om alles zoveel mogelijk stil te houden. Ik geloof, echter, dat U als puntje bij paaltje komt toch nog een echte circusondernemer bent.

Toen zij de kleedtent bereikten, zagen zij dat een gedeelte van het circuspersoneel zich in de nabijheid bevond, terwijl de meesten zich op zachte toon met elkaar onderhielden. Verschillende geruchten waren reeds in omloop. In de tent bevond zich niet alleen een politie-agent, maar ook een ernstig kijkende inspecteur.

Deze laatste kwam enigszins onder de indruk van het vlugge duidelijk omlijnde rapport dat Blake hem omtrent de plaats gegrepen hebbende gebeurtenissen uitbracht, en toen hij weer enigszins zijn evenwicht hervonden had was hij de meegaandheid zelf. Blake beloofde, dat hij een volledig rapport zou uitbrengen aan de politiebeambten van Scotland Yard, die het geval van de moord te Edgware in handen hadden. Er bestond ook werkelijk geen reden waarom Blake zich naar het politiebureau van St. Alban zou begeven en aldus een hoop tijd zou verspillen.

— Welnu, Tinker, onze reis heeft ten slotte toch nog vruchten afgeworpen, zei Blake, toen hij en Tinker zich weer in de Yaguar bevonden en terug naar Londen snelden. — Het was een schot op goed geluk af, maar toch trof het de roos. Nu echter bevinden wij ons weer voor een blinde muur.

— Dat zal wel niet lang duren, chef, antwoordde Tinker op hoopvolle toon. — Het zal U niet veel tijd kosten om er doorheen te breken.

— Je vertrouwen vleit mij, maar eerlijk gezegd heeft die vervelende geschiedenis mij wel enigszins aangegrepen, hernam Blake. — Als wij enkel Petrass maar levend in handen hadden kunnen krijgen. De lui van de Yard zullen misschien herrie maken en misschien had ik mijn vermoedens ook eerder aan hen kenbaar moeten maken, zodat zij er voor eigen rekening op in hadden kunnen gaan.

— Maar drommels nog toe, chef, U heeft Uzelf niets te verwijten, protesteerde Tinker. — U kon toch onmogelijk weten, dat iemand, gewapend met een van die Bulgaarse dolken, buiten de tent op de loer zat?

— Over Bulgaarse dolken gesproken — Petrass werd door een van zijn eigen wapens geveld — van de soort zoals hij bij zijn voorstelling gebruikte, zei Blake. — Ik vraag mij af, hoe de moordenaar het in zijn bezit gekregen heeft.

— Misschien heeft Petrass het hem wel gegeven.

— Of wellicht nam hij het weg, zonder voorkennis van de Bulgaar, tijdens een van zijn bezoeken. Ik begin te vermoeden, Tinker, dat onze onbekende moordenaar een geslepen, verraderlijke klant is. Misschien heeft hij reeds de bedoeling gekoesterd om zijn werktuig aan de galg te helpen. Dat zou het veiligst voor hem geweest zijn, vooropgesteld tenminste dat hij niet het gevaar liep dat de Bulgaar zou kletsen.

— Maar daar was geen kwestie van, zei Tinker. — Petrass werd vermoord juist omdat hij op het punt stond alles te openbaren.

— Ja, hernam Blake, — maar ik geloof niet, dat Petrass de werkelijke naam van zijn opdrachtgever kende, of zelfs ook maar iets dat enige reëele waarde voor de politie gehad zou hebben. Het gebeurde evenwel dat de man buiten de tent alles kon horen, zodat hij in een panische opwelling — en wetende dat Petrass met zijn rug tegen de wand stond — met de dolk toestootte. Je moet niet vergeten, Tinker, dat Petrass alleen toevalligerwijs tegen het zeildoek geleund stond. Hij had evengoed in het midden van de tent kunnen staan. Het heeft veel weg van een impulsieve daad — zelfs een onnodige daad.

— Wij moeten er ook aan denken, dat de werkelijke misdaad niet gepleegd was, ging Blake voort. — Dokter Clayton is nog in leven, zodat het misdrijf van Petrass tot niets geleid had. De onbekende man, die hem kwam opzoeken, was ongetwijfeld gek van woede. Stel je zijn gevoelens voor. Al die ruchtbaarheid; al die werkzaamheid van de politie — voor niets! Als Clayton op zijn hoede was, dan was de kans om hem te pakken te krijgen oneindig kleiner geworden. Woede en een panische die dolkstoot door het zeildoek opwelling hebben dus beide tot die volkstoot door het zeildoek aanleiding gegeven.

Toen zij het politiebureau van Edgware bereikten, vonden zij er gelukkigerwijze hoofd-inspecteur Lennard van Scotland Yard, die op hen wachtte. Lennard was een oude vriend. Hij had stevige gelaatstrekken en was een verstandige politiebeambte met belangrijke capaciteiten.

— Zo, Blake, je hebt de boel aardig in het honderdgestuurd, niet? klonk zijn enigszins ontevreden begroeting. — Ik heb zoeven met St. Alban getelefoneerd. Je zult toch toegeven, dat je wel wat te hard van stapel bent gelopen, nietwaar?

— In elk geval heb ik je moordenaar te pakken, Lennard, zei Blake.

— Ja — dood!

— Erg dood, vrees ik, gaf Blake toe. — Maar denk eens aan de openbare gelden die bespaard kunnen blijven. Het veroordelen van een misdadiger is een kostbare geschiedenis, Lennard, dat kan je weten.

— Zeg dat maar liever tegen de hoofd-commissaris, zei Lennard. — Hij zal over deze zaak niet al te best te spreken zijn mijn waarde, en als hij ontstemd is, dan is het kwaad kersen met hem eten. En datgene wat hem het meest dwars zit —.

— Ja, dat weet ik, onderbrak Blake hem op trieste toon. — Tegen de politieverordening in, niet? Enfin, de goden zij dank dat ik mij niet voor de hoofdcommissaris te verantwoorden heb. Petrass was de moordenaar van juffrouw Bettins en dat feit rechtvaardigt mijn daden.

— Maar hoe, voor de drommel, kwam je zo vlug op het spoor?

— Ik vrees dat ik aan een ingeving gehoor gaf, Lennard, hetgeen niet altijd een wijze politiek is, hernam Sexton Blake. — Kijk nu eens hier, ik geloof dat wij beter over deze zaak eens met elkaar kunnen praten. De moord van Petrass bewijst, dat hij in dienst stond van iemand anders — de ware moordenaar van juffrouw Bettins. Zover en ten minste, is alles klaar en duidelijk.

— En heel de rest is zo modderig en ondoorzichtig als een eendenvijver, bromde Lennard.